

v mali meri vsega, česar jim je pozneje treba. Tega pa naj se otroci učé naj pred v čisto maternem jeziku; le tisti učenci, ki so namenjeni, da se bodo učili tudi nemsčine, naj se je učé že precej pri začetku, da jih pozneje preveč ne maga.

„Kolikor jezikov znaš, toliko možev veljaš“. V našem cesarstvu pa je vsakemu bolj omikanemu človeku treba, da se zraven maternega jezika uči tudi nemškega, kar težko shaja brez njega. Učitelj pa, ki nemsčino uči, naj jo tako uči, da se je učenci res kaj naučé, ne pa samo mehanično, kar nikomur ne tekne in se vsakemu še le pristudi. „Slovensko - nemški abecednik“ ima za začetne učence dovolj nemškega blagá, če ga učitelj le zna prav prodajati. (Glej „Unterklasse!“)

13. Kaj je poodčitovanje, in kaj koristi pri nauku za otroke? (Glej „Tovarša“ II. teč.!)

Iz vseh teh vprašanj se jasno kaže, da naj mladi učitelj, ki se hoče izobraževati, pridno bere šolske knjige in časopise v slovenskem in nemškem jeziku, in da naj napreduje s časom v pravem duhu. Kdor dan danes ne napreduje, zaostaja, in kmali se ne zavé, kdo in kje da je. Učitelju naj naj bolj velja geslo: „Naprej!“

Načertala M. Rant in J. Poženel.

Novice.

Iz Celovca. Zopet je ozelenelo in se bode razcvitalo „Cvetje iz domačih in tujih logov“. Pervi vezek IV. šestke bode obsegal začetek prekrasnega slovanskega romana „Kirđžali“. Želimo, da bi se krepko podpiralo to lepo domorodno delo.

Iz K. pri Kulpi. Slaba letina se nam obeta na šolskem polji. Tako pozno in neredno še niso pri nas otroci prihajali v šolo, kakor letos. Nekaj je bilo krivo slabo vreme, nekaj pa tudi druge okoliščine. So pa tudi, ki menijo, da je šola le učiteljeva sitnost; in to večidel izhaja od možakov, ki bi mogli šolo podpirati, pa ji še ne privoščijo dobre besede. Pri nas imamo v 1. razr. namesto 70 učencev komaj kakih 20, in še ti ne hodijo redno v šolo. Storil sem sicer, kar velevala postava, da sem naznanil zanikerne učence, pa kaj, ko o tem sedaj še ni duha, ne sluha. — Kedar pa pride konecletno šolsko spraševanje, pa se sploh veliko tirja od šole, zamud pa nihče ne šteje. — Tako kaže pri nas slaba šolska letina. Ko bi učitelj mogel vse sam obdelovati, bi že bilo; toda združenih moči je treba pri vsakem delu, posebno pa še pri izreji šolske mladosti. *L. A.*

Iz Polhovega Grada. Bral sem v „Danici“, da je v ljubljanski dekliški šoli nosil Miklavž, — naj povem, da se je tudi pri nas neki Miklavžev namestnik usmilil uboge šolske mladosti, ki ni imela

priprave za učenje. Naš domoljubni katehet, čast. gosp. M. P. so med uboge učence in učenke razdelili šolskih knjig, pisnih zvezkov, tablic, čertalnikov i. t. d. Bog naj verlemu gospodu obilno poverne, kar storé dobrega za šolo!

L. Božič.

Iz Ljubljane. Prišla je na svitlo prav koristna knjiga za duhovnike, vradnike, srenjske prednike, učitelje i. t. d. pod imenom: „Kurzgefasstes Auskunfts-Handbuch des Herzogthums Krain“. So-stavil jo je učitelj g. Fr. Gerkman. Prodaja jo tukajšnji tiskar in založnik žl. Kleinmayr in F. Bamberg.

— Božična pesem, ki je priložena današnjemu zadnjemu listu, je gotovo lepo delo, kakoršnih še nimamo ravno mnogo. Veselo jo bodo sprejeli vsi izurjeni organisti in pridni pevci in pevke, posebno pa tisti, ki spoznajo, da je sedaj že čas, da se v cerkvi ne popeva vsaka rigarija, in da naj se časomo likajo tudi proste usesa.

Premembe v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofiji. Za terdno sta postavljena g. g.: Valentin Krek, učitelj v Šentjurji, in Julij Pelhak, učitelj v Toplicah pri Zagorji. — Prestavljen je: g. Karl Krištof, iz boh. Bistrice v Šentmihel na Dolensko. — Za učitelja sta postavljena g. g. pripravnika: Jožef Marn v Šentvid pri Berdu, — Janez Pezdíć v boh. Bistrico.

Prošnja.

Vse preč. in čast. gospode Tovarševe naročnike vljudno prosimo, da bi se zglasili pri založništvu tega lista vsaj do 15. januarja 1865. Pervi list V. teč. bodemo poslali vsem dose-danjim naročnikom, prihoduje pa le tistim, ki se bodo zglasili. Kedar je treba, da se komu prenaredí napis, in da se mu „Tovars“ drugam pošilja, tudi prosimo, da se to naznani in doplača založništvu 10 kr. — Še enkrat pa se „Tovars“ lepo zahvaljuje vsem svojim blagim podpornikom, in jim na koncu starega leta še prav priserčno reče: **Z Bogom!**

Zadnji nauk starega leta.

Hitro ne verjemi vsega,
Kar obeta mladi čas,
Védi, da besede sprega,
Meč obeša ti na las.

 Današnjemu listu je pridjano kazalo, božična pesem in zavitek.

 Pridjano je tudi povabilo nem. časopisa „Triglava“.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Mille.

priprave za učenje. Naš domoljubni katehet, čast. gosp. M. P. so med uboge učence in učenke razdelili šolskih knjig, pisnih zvezkov, tablic, čertalnikov i. t. d. Bog naj verlemu gospodu obilno poverne, kar storé dobrega za šolo!

L. Božič.

Iz Ljubljane. Prišla je na svitlo prav koristna knjiga za duhovnike, vradnike, srenjske prednike, učitelje i. t. d. pod imenom: „Kurzgefasstes Auskunfts-Handbuch des Herzogthums Krain“. So-stavil jo je učitelj g. Fr. Gerkman. Prodaja jo tukajšnji tiskar in založnik žl. Kleinmayr in F. Bamberg.

— Božična pesem, ki je priložena današnjemu zadnjemu listu, je gotovo lepo delo, kakoršnih še nimamo ravno mnogo. Veselo jo bodo sprejeli vsi izurjeni organisti in pridni pevci in pevke, posebno pa tisti, ki spoznajo, da je sedaj že čas, da se v cerkvi ne popeva vsaka rigarija, in da naj se časomo likajo tudi proste usesa.

Premembe v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofiji. Za terdno sta postavljena g. g.: Valentin Krek, učitelj v Šentjurji, in Julij Pelhak, učitelj v Toplicah pri Zagorji. — Prestavljen je: g. Karl Kristof, iz boh. Bistrice v Šentmihel na Dolensko. — Za učitelja sta postavljena g. g. pripravnika: Jožef Marn v Šentvid pri Berdu, — Janez Pezdíć v boh. Bistrico.

Prošnja.

Vse preč. in čast. gospode Tovarševe naročnike vljudno prosimo, da bi se zglasili pri založništvu tega lista vsaj do 15. januarja 1865. Pervi list V. teč. bodemo poslali vsem dose-danjim naročnikom, prihoduje pa le tistim, ki se bodo zglasili. Kedar je treba, da se komu prenaredí napis, in da se mu „Tovars“ drugam pošilja, tudi prosimo, da se to naznani in doplača založništvu 10 kr. — Še enkrat pa se „Tovars“ lepo zahvaljuje vsem svojim blagim podpornikom, in jim na koncu starega leta še prav priserčno reče: **Z Bogom!**

Zadnji nauk starega leta.

Hitro ne verjemi vsega,
Kar obeta mladi čas,
Védi, da besede sprega,
Meč obeša ti na las.

 Današnjemu listu je pridjano kazalo, božična pesem in zavitek.

 Pridjano je tudi povabilo nem. časopisa „Triglava“.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Mille.